

OBSAH

Věnování	7
Úvod	9
Dr. Edvard Beneš, prezident čs. republiky	11
František Machník, ministr národní obrany	13
Generál Rudolf Medek, ředitel Památníku Osvobození	15

ČÁST PRVNÍ.

Československé úsilí v Itálii o uznání samostatného československého státu	
Boje o povolení československého vojska	17

KAPITOLA PRVNÍ.

Česko-italské styky a vztahy před světovou válkou. Postavení Čechoslováků žijících v Itálii po jejím vstupu do války	21
Profesor Masaryk v Itálii	22
Poručík-letec M. R. Štefánik v Římě	24
Nadporučík-letec M. R. Štefánik po druhé v Římě	24
Propagační práce československých jednotlivců a inženýra Karla Veselého	27
Projevy posl. Di Cesarè a ministra Bissolatiho	28
Čechoslováci z rakouské armády	28

KAPITOLA DRUHÁ.

První cesta gen. sekretáře Dr. E. Beneše do Itálie	34
Ustavení „České tiskové kanceláře“ v Římě	35
Italský komitét pro československou samostatnost	35
Činnost inž. Karla Veselého	35
Provolání sekretariátu Čs. N. R. k našim zajatcům	36
František Hlaváček po prvé v Římě	36
Dobrovolníci v Itálii: „Srbáci“	37
— Život v zajateckých táborech	38
— V tábore desertérů v Bibbieně	40
— Zástupce ruského vyslanectví v Itálii návštěvou v Bibbieně	42
— Bibbienstí dobrovolníci do Ruska	43
— Desertéři-důstojníci v Polle	44
— Čs. dobrovolnický sbor	45
— Jan Čapek	46

KAPITOLA TŘETÍ.

Dr. E. Beneš po druhé v Římě: Jednání se Sonninem	51
— s Demartinim	52
— s ministrem války	53

Nepříznivá odpověď z 5. října 1917	53
Odpověď a námitky Dr. Beneše 8. října ministerstvu války	54
Sonnino proti rozdrobení Rakousko-Uherska	56
Důsledky porážky u Caporetta	56
Nátlak gen. Spingardiho na zřízení pracovních oddílů	58
Zřízení pracovních praporů	59
Zásah politického vedení v Paříži. Štefánik po třetí do Itálie	60
Benito Mussolini pro čs. věc	60
Povolení čs. vojska	61
Organisování čs. divise. Gen. Andrea Graziani	61
Výzvědčící. 39. výzvědný pluk	62
Boj divise na Doss'Altu. Telegram T. G. Masaryka	63
Projev min. předsedy Orlanda Dr. Benešovi	64
Organisování čs. armádního sboru. Gen. Luigi Piccione	64

ČÁST DRUHÁ.

Československá pomoc Itálii	
Italská armáda bok po boku československým výzvědčickým	65

KAPITOLA ČTVRTÁ.

Vznik a vývoj výzvědčίκů. Přebíhání důstojníků s plány a zprávami	69
Václav Pán, Florián Ostrčil, Jaromír Vondráček	70
František Hlaváček: Informace jednotkám během akce	72
V Udine u vrchního velitelství	74
Memoriál o průlomu sil na Bainšici. U 47. divise	75
V dubnu 1917 z Polly na frontu	76
Demonstrační akce v úseku Českoslovákově	78
Účast Českoslováků praporu majora Platzera na straně rakouské	79
Vliv úspěchu v úseku Českoslovákově na akci srpnovou	80
Nové exposé Hlaváčkovo. Ke generálu Capellovi. „La ripresa si farà“	81
Dobytí Bainšice. Italské možnosti dle Glaise-Horstenaau	83
První výzvědčící	84
Carzano: Dopis Dr. Pivka velitelství I. armády italské. Karel Mlejnek	86
Schůzka Dr. Pivka s majorem Finzim	88
Ppor. Kohoutek. Por. Jirsa. Major Ramorino. Gen. Zinccone	90
Carzanský neúspěch	91
Cadorna a Carzano	93
Výprava výzvědčίκů Doležala a Martince do Rakouska	94
Carzanští u zpravodaj. úřadu I. a VI. armády. Základ čs. legií v Itálii	94
Bohumil Brkl a Bohumír Petrla přebíhají s torpédovkou „T. B. 11“	95
Vladimír Černý, Ladislav Hrdina, Jan Valenta a Jindřich Maršálek přecházejí s letadly	96
Výzvědčící: u IV. armády	97
u III. armády	97
u II. armády	98
Carzanští u I. armády	98
Ředitel římské kanceláře u Carzanců ve Veroně	99

Memorandum plk. Tullia Marchettiho	104
Generál Odoardo Marchetti o výzvěděčích	106
Generálmajor Max Ronge o čs. legiích	106
Dr. E. Beneš o úsilí vojenského vedení italského	106

KAPITOLA PÁTÁ.

Podplukovník Štefánik v únoru v Římě	111
První výzvědné oddíly z dobrovolnických táborů na frontu	112
Rozkaz gen. Pecori-Giraldi o výzvěděčích	114
Zesílení výzvěděčků II. praporu 31. pluku (majora Giovanelliho)	115
Duch a kázeň výzvěděčků	116
Major Renzo Giovanelli	118
Život jednotlivých rot	118
Ustavení výzvědného pluku. Plk. Attilio Vigevano	119
Poslání a činnost výzvěděčků	120
Por. Stinný. Hejtman gen. štábu Smetánka	123
Koncentrace pluku po válce	124
Citace pluku ve zprávě vrchního velitelství italského z 3. listopadu 1918	124

ČÁST TŘETÍ.

Na frontě italské	
Bratrství ve zbrani a ve vítězství	125

KAPITOLA ŠESTÁ.

„450 ka“: Z Paduly 10. dubna do Verony	129
Přijetí veronským obyvatelstvem	130
Kvašení v dobrovolnickém vojsku	131
Gen. Graziani, Hlaváček, Dr. Sychrava 21. dubna u výzvěděčků ve Veroně	133
Slavnost v „Teatro Filarmónico“	133
Rozdělení na frontu ke třem armádám	135

KAPITOLA SEDMÁ.

U VII. armády. Od švýcarských hranic až po Gardské jezero.
Rota ppor. Hanžala.

Fronta na velehorách	139
V Tiarno inferiore. Bezecca, Locca	140
Hlídka na Tomeabrù. Minovým polem s pugnalem	141
Hlídkování ve Val Concei. Doplněk 4 důstojníků a 110 mužů	144
Boj na Čima Cady. Ppor. Alois Fialka	144
Rudolf Holub, Bedřich Čerych. Desátníci Bezděk a Klapal	145
Boj v Passo Tonale. Ppor. Alois Kára	146
Ppor. Vojtěch Hanžal a des. Mládek za oddíly do první linie	146
V kaverně s Rakušany nad hlavou	147

Na Monte Cristallu	148
Ppor. Alois Vondrášek, Václav Hnilička. Desátník-aspirant Ant. Pokorný	149
Přeběhnutí 5 důstojníků: Mikulík, Jung, Curič, Popadič, Fedel	149
Boj ve Val Concei	150
Zajetí Josefa Sobotky	151
Karel Bareka ze Železného Brodu	152
Poprava výzvědčíka Sobotky	153
„Výzvědný podnik“ Františka Frajta	156
Zběhnutí hejtmana gen. štábu Rudolfa Smetánky	157
Náčrt situace pro velitelství divise. Posudek italského vedení a taktiky s hlediska gen. štábu rakouského. K vrchnímu armádnímu velitelství	166
Ministr Dr. Beneš návštěvou u 1. roty	168
Pronásledování do Bolzana. Gen. Kroupa. K Padově	170

KAPITOLA OSMÁ.

U I. armády. Od Gardského jezera až za řeku Adiži.

Rota por. Vyčítala.

Četa ppor. Čížka. U XXIX. arm. sboru	173
U pracovních praporů	174
Do Foligna. V Perugii	174
Zesílení 4 důstoj. a 150 mužů por. Vyčítala praporu Giovanelliho (II/31 prapor)	175
Obtížná propaganda mezi Rakušany	176
Štorch a Tobek přinášejí zprávy o rakouské ofenzivě	176
Ppor. Čížek a Vacek	177
Výzvědný podnik do Rakouska přes Gardské jezero	177
Alois Štorch, František Tobek, Leopold Jeřábek, Jan Šmarda	179
Zajetí Štorcha a Šmardy	180
Poprava Aloise Štorcha	182
Gen. T. Marchetti o výpravě do Rakouska	184
DRUP. Rakouský pokus o paralysování československé výzvědné činnosti	185
Jan Šmarda	186
„Zemře, kdo sem vkročí“. Zugna	188
Srážka u Sassí Bianchi	189
Účast při útoku na Cima tre Pezzi	190
Účast na akci na S. Marco	190
S arditů první do Rovereta	193
Pronásledování nepřítelů až za Trident	193
Poručík Edvard Klímek velitelem roty	193
Ke koncentraci pluku	193

KAPITOLA DEVÁTÁ.

U I. armády. Od Vallarsa až po d'Assa.

Rota ppor. Prejdy.

Z Verony do Marcelise	197
Duch a kázeň roty dobrovolníků	199
V Bazzoni	199

Útok na Monte Corno	200
Příchod oddílu por. Vyčítala	202
Propaganda letáky	202
Účast na přepadu Pedescaly	204
Pochvala plk. Scaroina (úseku „Sinistra Posina“)	205
Přísaha výzvěděčků 16. června. Slavnost ve Valdagnu na počest Čechoslováků	206
Výzvědné hloučky	207
Pochvala velitelství I. armády	208
Spolupráce s jihoslovanskou rotou „Posina“	209
Hlídka na kotu 890. Citace V. armádního sboru	211
Malíf Břetislav Bartoš a kapelník ppor. Houdek u výzvěděčků	212
Polní stráž uvědomělého Čecha des. J. Jelínka	213
Příprava útoku na Cima tre Pezzi a výzvědné výpravy do Tridentu	213
Por. Prejda, ppor. Kropáček, ppor. Říha	214
Technická příprava výzvěděčků	216
Styk s polní stráží na straně rakouské	218
Vopálenský a Petr na cestu do Tridentu	218
Vyhození skladiště stříeliva na Monte Eriu	219
Zapálení skladiště benzínu u Cima le Mandrielle	219
Vyhození centrály lanových drah ve Vezené	220
Zapálení hangaru v Cire	221
V Tridentu. Zpět do Itálie	222
Pod Cima tre Pezzi přes den	225
Podnik ppor. Kropáčka do rakouských posic	225
Noční přepad 8. drag. pluku. Četař Novotný, prap. Hartmann	227
Pravý proud por. Vyčítala, 2. roty „Avio“	229
Citace vrchního velitelství italského. Zpráva rakouského generálního štábu	230
Ppor. Kubišta	230
Dekorování italským králem	231
Pronásledování nepřítele až k Tridentu	231
Ke koncentraci pluku do Tribana	232

KAPITOLA DESÁTÁ.

U VI. armády. Altopiano Asiago.

Roty por. Jirsy, ppor. Felixe a ppor. Klímka.

„Družina Pivkova“	236
„Srbská vojenská mise“	236
První styk s ředitelem římské odbočky N. rady	236
Doplňování carzanských	237
„Zvláštní oddíl česko-jugoslávský VI. armády“	238
Col d'Echele. Stocaredo	240
Střelec Zámečník	240
Příchod „450ky“ do Verony. Instruktoři z řad carzanských	241
Ppor. Edvard Klímek ze „450ky“ k VI. armádě	241
„Reparto speciale cecco-slovacco della VI. Armata“	241
Major Finzi a „otázka šarží“	242
Ppor. Jindřich Felix z praporu Giovanelliho. Tři roty u VI. armády	243

Mlejnek a Žák na výpravu do Rakouska	243
Akce ppor. Pajgra na Val Bellu	245
Blahopřání velitele 14. divise, generála Pantano	247
Útok na Val Bellu	248
Poprava zraněného-zajatého výzvědčíka Boh. Váchy	252
Nadšení velitele XIII. armád. sboru gen. Sani	252
Gen. Andrea Graziani v rozkaze čs. divise o Val Belle „Corriere della Sera“ o Čechoslovácích na Val Belle	253
Poselství do Jugoslaviie	254
Svátek sv. Václava	255
Výzvědčící u francouzské divise	255
Pronásledování nepřítele až ke Tridentu	255
Rozloučení se s bojištěm, Pivkem, Jihoslovany a Rumuny	256

KAPITOLA JEDENÁCTÁ.

U IV. armády. Mezi řekou Brentou a Piavem. Monte Grappa. Rota ppor. Nedvěda.

„Devadesátka“, druhý výzvědný oddíl	259
„V cizích službách“	259
Ppor. Horák. Por. Mauro. Ppor. Pindemonte	260
Ppor. dr. Basl. První zprávy o ujednání italsko-československém	260
Ppor. Jaroslav Nedvěd	260
Odznaky výzvědčících u IV. armády	261
Desátník Tmej a vojin Bartoš	261
„Feldpostkarty“ z Itálie přes zákopy do Čech	261
Por. Václav Kindl se 4 důstojníky a 140 střelci z praporu Giovanelliho	262
Zvláštní oddíly jihoslovenské, polské a rumunské	262
Por. Kindl 1. června velitelem roty	262
Gen. Graziani, kpt. Šeba, mjr. Giovanelli na návštěvě výzvědčíků	263
Des. Štastný, des. Poláček, des. Matuška	263
Ppor. Nedvěd velitelem roty po por. Kindlovi	264
„La trincea“, zvláštní československé vydání	264
Por. Navara z Plzně	265
Ppor. Basl „spojovacím důstojníkem“ 7 roty	265
Hlídky na Monte Pertica	266
Propaganda a její výsledky u českých pluků 11. a 28.	266
Ppor. Václav Kýhos. Vojin Burián	268
Přepadová akce s ppor. Kýhosem	268
„Dvojí“ vojsko v rakouské armádě	270
Praporek Konrád. Střelec Šavrníák	271
„Dvě vzpomínky“	271
Podnik na Asolone	272
„Setnina Pivkova“	273
Pronásledování nepřítele: Na Pressolanu. Ve Fonzasu	274
Ve Feltre	275
Des. Beneš a střelec Stehlík	275
Ppor. Basl velitelem roty po por. Nedvědovi	275
Ke koncentraci pluku	275

KAPITOLA DVANÁCTÁ.

U VIII. armády. Horní Piave. — Montello.
Roty ppor. Ambrože a por. Zemana.

Montello	279
S por. Dinallim z Paduly 3. dubna na frontu jako třetí hlídkový oddíl	280
Sokolské družstvo. Footballová „jedenáctka“. V Trevisu	280
Plk. Dupont. Pplk. Rusconi. Gen. Penella	281
Slavnost v Montebelluné	281
Ppor. Ambrož velitelem roty po por. Ráchlíkovi	281
Z Villorby na hlídky na ostrovy	281
V Paese	282
Od Spresiana přes Nervesu na piavských ostrovech	282
Por. Antonín Zeman s posilou z praporu Giovanelliho	282
Slavnost v Trevisu	283
Voj. Rudolf Paprskáf	284
Hlídka montellská	284
Popravení v Coneglianu	288
Popravení na Colle di Guarda	290
K akci u Nervesy	294
Přísaha N. radě v Selvě 24. června	295
Vyhnání Rakušanů z Montella za Piave	296
Por. Zeman se svojí částí k III. armádě 25. června	296
Oslava M. Jana Husa	296
Slavnost v Ponte di Brenta (28. července)	297
Podnik přes Piave do Rakouska a zpět	298
Příprava akce u Moriaga	300
Gen. A. Graziani u výzvěděčků	300
Útok u Fontiga	301
U Falze di Piave	302
6 stříbrných, 23 bronzové, 117 italských křížů pro zásluhy válečné	302
Do Vanza k soustředění pluku	302

KAPITOLA TŘINÁCTÁ.

U II. armády. Dolní Piave. Roty podporučíků Gráce a Šmejkal a poručíka Zemana.

První a nejstarší výzvědný oddíl 27. března z Paduly na frontu	305
Čs. uniforma u III. armády	305
Kpt. Mojžíš Kobylinskij	305
Kpt. posl. Gasparotto, ministr Bissolati, ministerský předseda Orlando návštěvou u výzvěděčků	305
První podnik u Cavazuccheriny	306
Ppor. Mervart	308
U Fossalta di Piave. Por. Stinný. Bersaglier Finotto	309
Odezvy zpráv por. Stinného: V Rakousku. „Pesti Napló“. Posl. Gasparotto v Monglianu	312
Denní rozkaz „Čs. sboru v Itálii“ z 29. května 1918	313

Rozkaz čs. divise z 5. července 1918	314
„Il Tempo“ z 4. července 1918 o výzvěděcích	314
Posila oddílem ppor. Gráce	314
I. prapor 33. pluku ke III. armádě	314
Vrchní velitelství ital. v denní válečné zprávě z 30. června 1918 o bojích Čechoslováků na Piave	315
Ministr Bissolati, Benito Mussolini o bojích na Piave	315
Por. Antonín Zeman s rotou od VIII. armády ke III. armádě	315
Slavnost u III. armády	316
Výprava ppor. Rudolfa Šárka z Benátek za Livenzu do rakouského zázemí	317
Šťastně a úspěšně zpět do Itálie	323
Pronásledování nepřítele až do Latisany	324
K pluku a ke sboru	324

KAPITOLA ČTRNÁCTÁ.

Telegram města Perugia	327
Dopis generála Grazianiho	327
Telegram generála Štefánika z Vladivostoku	327
Uvítání velitelem XII. brigády čs.	328
Doplňování pluku. Kulometné roty	328
4. rota kulometná	329
8. rota kulometná	331
12. rota kulometná	332
Druhý velitel pluku — plukovník Egidius Macaluso	333
Dopis města Perugia ohledně věnování plukovního praporu	334
Plukovní hudba, oddíl zákopnické, četa plukovních „arditů“. Vrháči plamenů	336
Velení praporů do českých rukou	336
Slavnost v Padově	337
Rozloučení s majorem Giovanellim	337
Návrat do osvobozené vlasti	337
Doslov	338
Prameny a literatura	341
Posudky o díle „Výzvěděcí v Itálii a na Slovensku“	351